

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Katarzyna Gonera

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w

[...]

przeciwko S. C.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 lipca 2007 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych w L.

z dnia 1 marca 2007 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 17 października 2006 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego S. C. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 kwietnia 2006 r. Wyrok ten został doręczony pozwanemu wraz z uzasadnieniem w dacie 3 listopada 2006 r. W dniu 15 stycznia 2007 r. pozwany złożył skargę kasacyjną wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jej wniesienia, powołując się na stwierdzoną zaświadczeniem lekarskim z daty 2 stycznia 2007 r. chorobę w dniach od 18 grudnia 2006 r. do 9 stycznia 2007 r.

Postanowieniem z dnia 1 marca 2007 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej i skargę tę odrzucił. W ocenie Sądu, twierdzenia skarżącego o złożeniu skargi kasacyjnej po terminie bez jego winy są niewiarygodne w świetle zasad doświadczenia życiowego. Po pierwsze – z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego nie wynikają zalecenia leżenia. Po drugie – zakładając nawet istnienie takiego zalecenia – nic nie stało na przeszkodzie, aby skarga kasacyjna została sporządzona w terminie. Skarżący był pouczony o terminie i sposobie wniesienia skargi kasacyjnej, w tym o istniejącym przymusie adwokackim, mógł zatem upoważnić zamieszkujące razem z nim żonę lub córkę do udzielenia pełnomocnictwa niezbędnego do sporządzenia skargi. Brak jakiegokolwiek aktywności skarżącego w zakresie sporządzenia skargi kasacyjnej w terminie, mimo obiektywnych możliwości zachowania tego terminu, wskazuje, że nie zostały uprawdopodobnione okoliczności uzasadniające wniosek. Konsekwencją oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej jest jej odrzucenie z uwagi na złożenie po zakreślonym ustawowo terminie (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżący zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. „poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że skarga kasacyjna została wniesiona po upływie terminu, które Sąd oparł na postanowieniu oddalającym wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi kasacyjnej wydanym na skutek dopuszczenia się szeregu błędów w ustaleniach faktycznych, skutkujących naruszeniem przepisu art. 169 § 2 k.p.c.”. W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że po pierwsze – z adnotacji zawartej na odwrocie dołączonego do wniosku zaświadczenia lekarskiego wynika zalecenie leżenia, a po drugie – brak jest w sprawie ustaleń, czy żona lub córka skarżącego były w stanie prawidłowo działać w jego imieniu w sytuacji, gdy żona od 1999 r. leczy się psychiatrycznie i nie mogła mieć pełnego rozeznania do zajęcia się sprawą męża, a córka ma 18 lat i uczęszcza do Liceum Ogólnokształcącego w trybie dziennym, a więc w godzinach pracy kancelarii adwokackich. Trudno ponadto wymagać od tak młodej osoby, aby dokonała należytego wyboru pełnomocnika i zreferowała mu przedmiot sprawy sądowej. Sąd Okręgowy błędnie przyjął również brak wykazania przez skarżącego jakiegokolwiek aktywności w celu sporządzenia skargi kasacyjnej w sytuacji, gdy

złożył on wniosek o udzielenie mu prawa do pomocy w postaci ustanowienia adwokata z urzędu do wniesienia skargi kasacyjnej, który to wniosek został oddalony, a następnie – niezwłocznie po ustaniu choroby udzielił wybranemu przez siebie pełnomocnikowi umocowania do wniesienia skargi.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej oraz o jego zmianę w zakresie oddalającym wniosek o przywrócenie terminu do jej wniesienia, ewentualnie o uchylenie tego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 168 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej podlega ocenie w trybie powołanego przepisu, a zatem warunkiem przywrócenia tego terminu jest, aby uchybienie terminu do wniesienia skargi nastąpiło bez winy strony. Przepis ten nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, gdyż jest zasadą, że czynności procesowe powinny być dokonywane w terminie. O braku winy strony można zatem mówić tylko wtedy, gdy istniała jakaś przyczyna, która spowodowała uchybienie terminowi. Przyczyna taka zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym) było wykluczone, jak również w takich przypadkach, w których w danych okolicznościach nie można było oczekiwać od strony, by zachowała dany termin procesowy. Dlatego w każdym przypadku przy ocenie braku winy, jako przesłanki przywrócenia terminu uchybionego przez stronę dotkniętą nawet ciężkim schorzeniem, należy uwzględnić wymaganie dołożenia należytej staranności człowieka przejawiającego dbałość o swe własne życiowo ważne sprawy. Z tego również względu choroba strony może być uznana za okoliczność usprawiedliwiającą niezachowanie terminu tylko wówczas, gdy rzeczywiście uniemożliwia podjęcie czynności procesowych, a samo złe samopoczucie strony i odczuwane przez nią dolegliwości nie mogą być potraktowane jako przyczyna usprawiedliwiająca bezczynność strony (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 stycznia 1974 r., II CO 18/73, niepublikowane, z dnia 12 lutego 1999 r., II

UKN 667/98, OSNAPiUS 2000 nr 12, poz. 488, notka i z dnia 17 czerwca 1999 r., I PKN 103/99, OSNAPiUS 2000 nr 19, poz. 719). Należy mieć przy tym na względzie, że ustawodawca przewidział znacznie dłuższy niż dla innych środków zaskarżenia termin do wniesienia skargi kasacyjnej mając na uwadze, że strona skarżąca musi skorzystać z pomocy prawnej z wyboru lub z urzędu. Strona powinna zatem złożyć wniosek o przyznanie pełnomocnika z urzędu do dokonania tej czynności procesowej lub zawrzeć umowę z pełnomocnikiem z wyboru w takim terminie, aby pozostawić mu odpowiedni czas do wniesienia skargi kasacyjnej, a ściśle mówiąc – aby termin do wniesienia tej skargi został zachowany (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2000 r., II UZ 113/00, OSNAPiUS 2002 nr 12, poz. 296 i z dnia 27 września 2001 r., II UZ 51/01, OSNAPiUS 2003 nr 13, poz. 324).

W myśl art. 169 k.p.c. pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu (§ 1), przy czym w piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek (§ 2). Spełnienie wymogu uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających wniosek o przywrócenie terminu nastąpi, jeżeli zostaną przytoczone okoliczności uzasadniające ten wniosek, z których wynika przekonanie sądu o prawdziwości twierdzeń strony. Zatem samo uprawdopodobnienie nie jest wystarczającą podstawą do uwzględnienia wniosku. Okoliczności uprawdopodobnione przez stronę mogą stanowić podstawę do uwzględnienia wniosku dopiero wówczas, gdy ich ocena, dokonana przez sąd, wskazuje, że strona nie dokonała czynności w terminie bez swojej winy w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c. Przekonanie sądu o przynajmniej prawdopodobieństwie zaistnienia faktów, na które powołuje się strona domagająca się przywrócenia terminu, powinno opierać się na obiektywnych przesłankach, wynikających z przytoczonych we wniosku twierdzeń (por. między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1996 r., II CKN 23/96, z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 91/05, z dnia 12 maja 2006 r., V CZ 29/06 i z dnia 19 maja 2006 r., III CZ 28/06, niepublikowane).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy mieć na względzie, że skarżący był należycie poinformowany o terminie i trybie wniesienia

skargi kasacyjnej. Odpis wyroku z uzasadnieniem otrzymał w dacie 3 listopada 2006 r., a zatem termin do dokonania tej czynności procesowej przez zawodowego pełnomocnika upływał w dniu 3 stycznia 2007 r. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi pozwany uprawdopodobnił kserokopią wystawionego w dacie 2 stycznia 2007 r. zaświadczenia lekarskiego (niebędącego zaświadczeniem wydanym na druku o niezdolności do pracy z powodu choroby) stwierdzającego, że od 18 grudnia 2006 r. pozostawał w leczeniu z powodu zapalenia płuc. Na kserokopii tej widnieje adnotacja lekarza o zaleceniu leżenia w okresie od 2 do 9 stycznia 2007 r. Brak natomiast informacji o takim zaleceniu odnośnie okresu poprzedzającego datę wystawienia zaświadczenia, to jest od 18 grudnia 2006 r. do 1 stycznia 2007 r. W takiej sytuacji Sąd drugiej instancji miał uzasadnione podstawy do uznania, że skarżący przedłożonym zaświadczeniem lekarskim nie uprawdopodobnił, iż stan jego zdrowia do dnia poprzedzającego upływ terminu do wniesienia skargi kasacyjnej uniemożliwiał mu osobiste działanie i umocowanie pełnomocnika z wyboru do dokonania tej czynności procesowej.

Istotniejsze jest jednak to, że nawet uznanie tej okoliczności za uprawdopodobnioną nie podważa trafności oceny Sądu drugiej instancji odnośnie braku aktywności skarżącego w zakresie podjęcia działań do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej przez profesjonalnego pełnomocnika w odpowiednim czasie. Tę ocenę Sądu skarżący zwalcza w zażaleniu twierdzeniem, że jego zachorowanie nastąpiło po oddaleniu przez Sąd złożonego przez niego „wniosku o udzielenie prawa pomocy w postaci ustanowienia adwokata z urzędu do wniesienia skargi kasacyjnej”. Twierdzenie to nie odpowiada rzeczywistości stanowi rzeczy. Z akt sprawy nie wynika bowiem, aby po zapadnięciu wyroku Sądu drugiej instancji bądź po doręczeniu sentencji tego wyroku z uzasadnieniem skarżący zwracał się o przyznanie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi. Wobec powyższego Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że skarżący nie uprawdopodobnił, iż – pomimo dochowania należytej staranności wymaganej od strony należycie dbającej o swoje sprawy (przy uwzględnieniu zbliżającego się okresu świątecznego i noworocznego oraz możliwości odmowy przyjęcia sprawy przez pełnomocnika z wyboru) – niemożliwe było umocowanie przez niego pełnomocnika w takim terminie, aby mógł

on wnieść skargę kasacyjną w odpowiednim czasie, to jest z zachowaniem terminu określonego w art. 398⁵ § 1 k.p.c.

Z powyższych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.